



Innst. 327 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Dokument 8:71 S (2014–2015)

Innstilling fra justiskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentant Jenny Klinge om å gjøre det straffbart å bortføre mindreårige som er underlagt akuttvedtak av barnevernet

Til Stortinget

Sammendrag

Stortingsrepresentant Jenny Klinge fremmet 12. mars 2015 følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om endring av straffeloven § 216 slik at bortføring av mindreårige som er omfattet av akuttvedtak i medhold av barnevernloven § 4-6 annet ledd, blir straffbart.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Ulf Leirstein og Dagfinn Henrik Olsen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Geir Inge Lien, vil vise til at straffeloven § 216 gjør det straffbart å bortføre mindreårige fra noen som har foreldreansvar eller som har omsorgen etter barnevernloven. Komiteen merker seg at Høyesteretts ankeutvalg kom frem til at et akuttvedtak etter barnevernloven § 4-6 annet ledd ikke medførte at

omsorgen for et barn ble overført til barnevernet på en måte som omfattes av straffeloven § 216.

Komiteen merker seg at avgjørelsen viser at Høyesterett ved sin tolkning av straffeloven bygger sin forståelse på begrepsbruken i barnevernloven. Komiteen er enig i at dette er uheldig i et strafferettslig perspektiv. Komiteen vil vise til at forslagsstillerne mener at mindreårige som er omfattet av et akuttvedtak truffet av barnevernet, har et dårligere strafferettslig vern enn andre barn. Komiteen mener dette er bekymringsfullt. Komiteen registrerer at justis- og beredskapsministeren i sitt svarbrev av 10. april 2015 (jf. vedlegg) til komiteen også uttrykker den samme bekymringen.

Komiteen merker seg at regjeringen Stoltenberg II nedsatte en arbeidsgruppe høsten 2012 som skulle gjennomgå regelverket som gjelder barnebortføring og håndteringen av internasjonale barnebortføringssaker i Norge. Komiteen viser til at det i desember 2013 ble foreslått fra denne arbeidsgruppen å utvide straffeansvaret for barnebortføring til å omfatte «... alle tilfeller hvor det etter norsk rett er forbud mot å ta med seg et barn ut av landet uten barnevernets samtykke». Komiteen registrerer gjennom statsrådets svarbrev om representantforslaget at regjeringen ønsker at saken utsettes inntil oppfølgingen av arbeidsgruppens utredning som Justis- og beredskapsdepartementet nå arbeider med, legges frem for Stortinget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til arbeidsgruppens anbefaling om at alle tilfeller hvor det etter norsk rett er forbud mot å ta med seg et barn ut av landet uten barnevernets samtykke, også gjøres straffbart.

Flertallet viser til at arbeidsgruppens utredning ble sendt på høring 14. mai 2014 med høringsfrist

15. september samme år. Det kom inn 33 hørings svar med merknader i forbindelse med denne høringen. Flertallet er opptatt av at saken får en grundig behandling og imøteser en snarlig fremleggelse av proposisjon til Stortinget angående forholdet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det er et stort behov for en rask lovendring. Stadig dukker det opp saker hvor biologiske foreldre bortfører egne barn når de er fratatt omsorgen ved akuttvedtak av barnevernet. Barn i denne fasen er særdeles sårbare, og et lovforbud vil kunne ha en preventiv virkning.

Disse medlemmer mener det er behov for at Stortinget gir regjeringen i oppgave å fremme en sak for Stortinget som tar opp i seg intensjonen i forslaget. En lovendring er nødvendig for å gi barna tilstrekkelig rettsikkerhet.

Disse medlemmer kan heller ikke se at § 261 i straffeloven av 2005 i tilstrekkelig grad ivaretar intensjonene i forslaget, og mener det er behov for en endring også i den nye straffeloven.

Disse medlemmer fremmer etter dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om endring av straffeloven § 216, og tilsvarende endring i straffeloven av 2005, slik at bortføring av mindre-

årige som er omfattet av akuttvedtak i medhold av barnevernloven § 4-6 annet ledd, blir straffbart.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme sak om endring av straffeloven § 216, og tilsvarende endring i straffeloven av 2005, slik at bortføring av mindreårige som er omfattet av akuttvedtak i medhold av barnevernloven § 4-6 annet ledd, blir straffbart.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:71 S (2014–2015) – representantforslag fra stortingsrepresentant Jenny Klinge om å gjøre det straffbart å bortføre mindreårige som er underlagt akuttvedtak av barnevernet – vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 2. juni 2015

Hadia Tajik

leder

Lene Vågslid

ordfører



**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Statsråden

Justiskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref.

Vår ref.
15/2648

Dato
10.04.2015

Vedrørende representantforslag 8: 71 S (2014-2015)

Jeg viser til brev 25. mars 2015 med forespørsel om å kriminalisere bortføring av mindreårige som er underlagt akuttvedtak av barnevernet.

Forslaget springer ut av en kjennelse fra Høyesteretts ankeutvalg fra januar 2013 som klargjør at straffansvar for ulovlig omsorgsovertakelse etter straffeloven 1902 § 216, ikke rammer bortføring der barnet er i barnevernets omsorg etter et akuttvedtak etter barnevernloven § 4-6.

Jeg deler forslagsstillerens bekymring for at barn i barnevernets omsorg som følge av et akuttvedtak, har et svakere strafferettslig vern enn barn som bortføres fra noen som formelt har omsorgsansvaret for barnet etter barnevernsloven. Justis- og beredskapsdepartementet nedsatte 24. oktober 2012 en arbeidsgruppe for å gjennomgå regelverket som gjelder barnebortføring samt og håndteringen av internasjonale barnebortføringssaker i Norge. I gruppens utredning av 20. desember 2013 ble det blant annet foreslått å utvide straffansvaret for barnebortføring til å omfatte «... alle tilfeller hvor det etter norsk rett er forbud mot å ta med seg et barn ut av landet uten barnevernets samtykke». Arbeidsgruppen anbefalte derfor «... at straffeloven 2005 § 261 trer i kraft så snart som mulig, og at den endres i tråd med anbefalingene [...] om at alle tilfeller hvor det etter norsk rett er forbud mot å ta med seg et barn ut av landet uten barnevernets samtykke, også gjøres straffbart».

Arbeidsgruppens utredning ble sendt på høring 14. mai 2014 med høringsfrist 15. september samme år. Departementet har fått inn i alt 33 høringssvar med merknader. Jeg er opptatt av at denne saken får en grundig behandling, herunder spørsmålet som

forslagsstilleren tar opp. Min anbefaling er derfor at behandlingen av representantforslag 8: 71 (2014-2015) utsettes inntil den oppfølgingen av arbeidsgruppens utredning som Justis- og beredskapsdepartementet nå arbeider med, legges frem for Stortinget.

I forlengelsen av arbeidsgruppens syn om at straffeloven 2005 § 261 uansett er en bedre bestemmelse enn gjeldende straffeloven 1902 § 216, vil jeg for ordens skyld påpeke at Stortinget allerede har fått oversendt et lovforslag om ikraftsetting av straffeloven 2005 (Prop. 64 L (2014-2015)). Det foreslås der at loven settes i kraft 1. oktober i år. Dette omfatter også straffeloven 2005 § 261.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Anders Anundsen', written over a light grey circular stamp.

Anders Anundsen